

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение и допълнение

на Закона за уреждане правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове (загл. изм. - дв, бр. 100 от 2008 г., в сила от 21.11.2008 г.)

(Обн. ДВ. бр.82 от 4 октомври 1991г., изм. ДВ. бр.62 от 31 юли 1992г., изм. ДВ. бр.94 от 20 ноември 1992г., попр. ДВ. бр.9 от 2 февруари 1993г., изм. ДВ. бр.90 от 22 октомври 1993г., изм. ДВ. бр.16 от 23 февруари 1996г., изм. ДВ. бр.123 от 22 декември 1997г., изм. ДВ. бр.33 от 24 март 1998г., изм. ДВ. бр.9 от 1 февруари 2000г., изм. ДВ. бр.34 от 25 април 2000г., изм. ДВ. бр.31 от 4 април 2003г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006г., изм. ДВ. бр.100 от 21 ноември 2008г., изм. ДВ. бр.44 от 12 юни 2009г.)

§ 1. Член 2 се отменя.

§ 2. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Банка „ДСК” съставя списъци на правоимащите по този закон според размера на спестовните числа, които отчитат размера на сумата по влога към 31 декември 1990 г. и времето на престояване до датата на съставяне на списъка.

(2) Лице с по-голямо спестовно число заема по-предно място в списъка.

(3) Когато в един списък има лица с еднакви спестовни числа, по-предно място заема лице с по-дълго време на престояване на влога.

(4) В двумесечен срок от влизането в сила на това изменение Банка „ДСК” съставя актуални списъци по ал. 1, след което ги актуализира ежемесечно.”

§ 3. В член 4а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът след думите „могат да ги” се заменя с текста „даряват, заменят или продават изцяло или частично на други лица.”
2. В ал. 2. текстът „заедно с необходимите документи по чл. 2 ал. 2” се заличава.
3. В ал. 3 изречение второ текстът „при наличие на условия за това” се заличава.

§ 4. В член 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думата „определя” се добавя „и се актуализира на всеки 6 месеца”.
2. В ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя текстът „като предимство имат членовете на жилищно-строителни кооперации по смисъла на Закона за жилищно-строителните кооперации.”

§ 5. В член 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 числото „7” се заменя с числото „5”.
2. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) В срок от един месец след влизането в сила на това изменение председателят на Министерския съвет назначава нов Управителен съвет с пълн петгодишен мандат.”

§ 6. В параграф 3 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 текстът след думите „закупуване по” се заменя с текста „цена, равна на данъчната им оценка”.
2. В ал. 2 и ал. 3 текстът „цени, определени по отменената Наредба за цените на недвижимите имоти” се заменя с текста „цена, равна на данъчната им оценка”.
3. В ал. 4 текстът след думите „продават по” се заменя с текста „цена, равна на данъчната им оценка”.
4. Ал. 6 се отменя.

§ 7. В параграф 4 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 1 текстът след думата „дата” се заменя с текста „закупуват жилищата по цена, равна на данъчната им оценка”.
2. В ал. 1 т. 2 текстът след думата „заповед” се заменя с текста „закупуват жилищата по цена, равна на данъчната им оценка”.
3. Ал. 2 се отменя.

§ 8. В параграф 5 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст на параграф 5 става ал. 1 на същия параграф.

2. Създава се нова ал. 2 със следното съдържание:

„(2) При закупуването на урегулирани поземлени имоти по предходната алинея предимство имат жилищно-строителни кооперации, в които най-малко половината членове са правоимащи по този закон.”

§ 9. Параграфи 11, 12 и 13 от Преходните и Заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за уреждане на жилищните въпроси на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове (обн. - дв, бр. 100 от 2008 г., в сила от 21.11.2008 г., изм. - дв, бр. 44 от 2009 г., в сила от 20.05.2009 г.) се отменят.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 10. В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема нов правилник за прилагане на Закона за уреждане правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове.

§ 11. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ВНОСИТЕЛИ: Яне Янев и група н.п.

МОТИВИ

към проекта за Закон за изменение и допълнение на Закона за уреждане правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове

Законът за уреждане правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове визира титулярите на около 315 000 влога. От тях вече са обезщетени около 90 000 д., други 45 000 доброволно са се отказали от компенсации, т. е. неоползотворени са 180 000 влога. Заедно с членовете на семействата лицата, които законът засяга, надхвърлят половин милион български граждани. Според нас Законът в сегашния си вид, включително с многобройните си изменения и допълнения, има редица съществени слабости. Първо, той не третира равноправно всички вложители, второ, сериозно се отклонява от принципите на пазарната икономика, и трето, е тежко бюрократичен като процедура. В резултат вече близо две десетилетия той не може да защити правото на собственост на значителна част от хората на България и е източник на оправдано недоволство.

Досегашният член 2 поставя серия ограничения, и така рязко стеснява кръга на лицата, които имат право на компенсации за влоговете си. Фактически лишава от това право две трети от вложителите – към момента около 120 000 титуляри. Под предлог за социална справедливост в духа на социализма са нарушени основни права на тези граждани – на равнопоставеност пред законите и на неприкосновеност на частната собственост, а държавата е освободена от задължението да опази средствата, които тези хора са й поверили, макар и в една вече отминала епоха. Предлаганият законопроект в § 1 отменя целия текст на член 2, от което следват и изменения в текстовете на чл. 4а алинеи 2 и 3, постановени в § 3 т.2 и т.3 от законопроекта.

Досегашният член 3 постановява усложнено групиране на правоимащите, лишено към днешна дата от технологичен смисъл, и дефинира подреждането с неуточнени термини, което създава възможност действителните правила да се задават от подзаконов акт. Законопроектът в § 2 предлага изцяло нов текст на член 3, като формулира ясни и прости правила за подреждане и поддържане на списъците.

Към момента влоговете са по-скоро административен, отколкото финансов инструмент, а поради действащите пазарни цени нито един от тях не може изцяло да осигури жилище – което се доказва и от значителния брой лица, отказали се от тях. Те трябва да станат реален елемент на пазарната икономика. Техните титуляри трябва да имат пълното право да оперират с тях като с платежни инструменти, което би

им дало възможност да ги оползотворят по свое усмотрение и много по-пълноценно. В този дух са измененията на чл. 4а ал.1, заложи в § 3 т. 1 от законопроекта. Заедно с това е заложено и задължение за периодично актуализиране на спестовните числа, което дава гаранция за реалното им и своевременно привеждане в съответствие с пазарните условия (§ 4 т.1 от законопроекта).

Същевременно Законът би следвало да има определен социален смисъл. В рамките на пазарното стопанство един от начините това да се постигне е правоимащите да бъдат поставени в равноправни условия при покупка на жилище при минимум влияние на конюнктурни, спекулативни и административни фактори. В този смисъл са измененията на § 3 от Допълнителните разпоредби на Закона, залегнали в § 6 и § 7 от законопроекта, които предвиждат жилищата да се продават по цени, равни на данъчната им оценка.

Подходящ начин за удовлетворяване на правоимащите с реални жилища без ангажиране на общинските и ведомствените жилищни фондове е участието им с паричните компенсации в жилищно-строителни кооперации. Предвиждат се преференции за такова участие, отразени в § 4 т. 2 и § 8 от законопроекта.

С оглед намаляване на административните разходи съставът на Управителния съвет на жилищния фонд се намалява от 7 на 5 д. (§ 5 от законопроекта).

С измененията и допълненията на Закона от последната година беше въведен срок за доказване от гражданите на правото им на компенсация, както и срок за изготвяне на окончателни списъци на правоимащите. Тези разпоредби, първо, следват от ограниченията по член 2 и нарушават основни права на гражданите, както беше посочено по-горе; второ, ограничават правоимащите до тези, които са придобили или започнали изграждане в срок, свързан със Закона, което също нарушава равнопоставеността им спрямо законите и правото им на собственост; трето, изобщо постановява срок за доказване на права, което не се налага от никаква юридическа или съдържателна необходимост. Целият текст, визиращ тази процедура, следва да бъде отменен (§ 9 от законопроекта).

Същите изменения и допълнения, и специално в § 12 от преходните и заключителни разпоредби на последния влязъл в сила ЗИД ЗУПГМЖСВ, обезсилват за в бъдеще жилищните компенсаторни записи, т.е. отнемат вече придобити права на гражданите. Намираме това за недопустимо, поради което с посочения по-горе § 9 от законопроекта този текст се заличава.

Във всички досегашни изменителни закони по ЗУПГМЖСВ се възлага на Министерския съвет да внесе необходимите изменения и допълнения на

правилника за прилагане на Закона. Тъй като предлаганите в настоящия законопроект изменения и допълнения са съществени, е необходимо МС да приеме изцяло нов правилник за прилагане на ЗУПГМЖСВ (§ 10 от законопроекта).

ВНОСИТЕЛИ: Яне Янев и група н.п.